

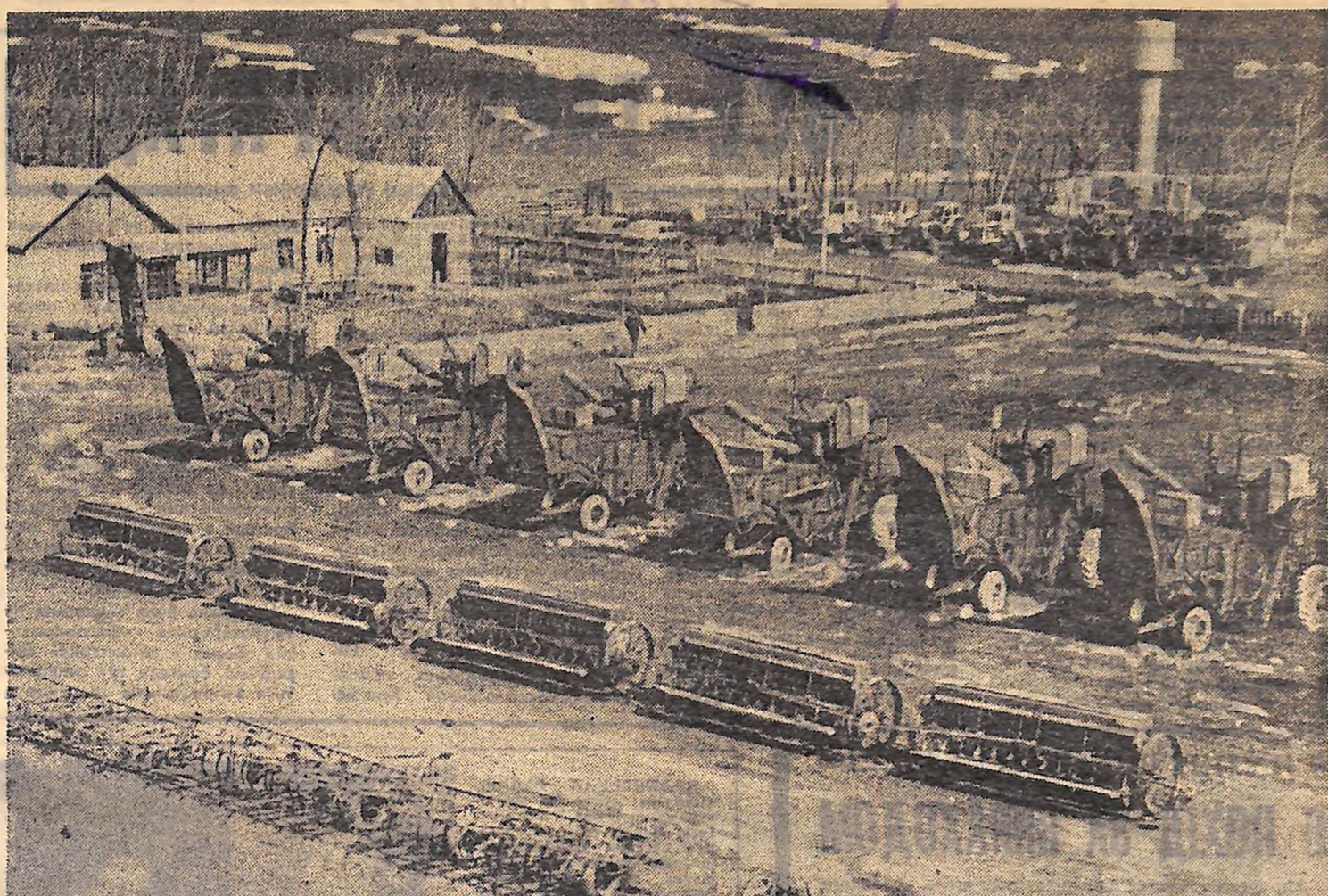
НАРОДОМ В'ЄТНАМУ— РАЗОМ

В усьому світі в ці дні відбуваються маніфестації і мітинги на знак солідарності з боротьбою в'єтнамського народу. Їх учасники вимагають від США покинути край агресії, підписати угоду про припинення війни і відновлення миру у В'єтнамі.

Іноземна преса інформує про успіхи патрістичних сил на багатьох бойових фронтах Індокитаю.

Опір в'єтнамського народу і рух міжнародної солідарності, пише паризька газета «Юманіте», примусили США припинити бомбардування Ханоя і Хайфона. Польська «Трибуна люду» також вказує на «сильний тиск світової громадськості» як на одну з головних причин, що спонукали Вашингтон припинити бомбардування.

(ТАРС).

ПРОЛЕТАРІ ВСІХ КРАЇН, ЄДНАЙТЕСЯ!

МОЛОДІЙ КОМУНАР

ОРГАН КІРОВОГРАДСЬКОГО ОБКОМУ ЛКСМУ

ГАЗЕТА ВИХОДИТЬ З 1939 РОКУ

Рік видання XIII
№ 3 (1639).

СУБОТА, 6 січня 1973 р.

Ціна 2 коп.

НОВИНИ

ДЕСЯТИМІЛЬЙОННИЙ „МИРУ“

Кіровоградський місто-театр «Мир» називають молодіжним. І це дійсно так. Не тільки тому, що глядача обслуговує тут переважно молодь. До «Миру» приходить юний глядач, для нього влаштовуються спеціальні або-

нементні покази, фести-

вали. І героєм справді урочистої події стала представник робітничого класу ударника комуністичної праці з Кіровоградської кондитерської фабрики

М. Годунова. Урочиста подія — десятимільйонний глядач кінотеатру. З цієї нагоди директор кінотеатру «Мир» С. Ф. Джуган перед ювансом фільму про нашого сучасника «Чекімо тебе, юначе», вручив іменинниці подарунок та посвідчення.

НОВИНИ

ШКІЛЬНІ КАНІКУЛИ

СПОРТИВНІ МАРШРУТИ

Канікули — це не лише багато вільного часу. Навпаки — це коли вільний час використовується для улюбленої справи. Юні артисти — їх можна побачити на шкільній сцені, в гуртках художньої самодіяльності. Ті, хто над усе любить читати, — зараз в бібліотеках, в читальних залах... А спортсмени? Звичайно, міряються силами.

Під час канікул обидва ніби стала великим спортивним майданчиком. Пройдемося ж маршрутами спортивних змагань.

Світловодськ. Тут з 7 по 10 січня відбуваються поєдинки юних любителів класичної боротьби серед вихованців ДЮСШ області. А в Кіровограді в цей час в кращій і грації суперничатимуть представники найкраснішого виду спорту — спортивної гімнастики.

В Олександрії почалися республіканські змагання з волейболу серед юнаків і дівчат. В них беруть участь команди Волинської, Кримської, Сумської, Ровенської, Хмельницької, Одеської, Київської областей та міст Севастополя і Кіровограда.

Чимало збірних команд виїхали за межі області. Вони братимуть участь в республіканських змаганнях з баскетболу та волейболу, легкої атлетики, ручного м'яча та настільного теніса.

В. ПІСКУН,
інспектор шкіл області.

ЩО Я ВІЗЬМУ З МИНУЛОГО?

Майстер машинного доїння комсомольсько-молодіжного колективу колгоспу «Шлях Леніна» Онуфріївського району Віра Костючка:

— Той трудовий запал і завзяття, з яким всі члени нашого колективу боролися за виконання взятих зобов'язань; дружбу і взаємодопомогу, які дозволили всім дітятам комсомольсько-молодіжного колективу починати тринадцятий рубіж. Тільки план на новий рік ішли: мріємо про чотириохтисятні надії.

Металург Побузького нікелевого заводу Леонід Урасов: — Згадав про першу плавку, яку ніколи не забуду. Вірю в те, що часом «кажемо»: «Принімай, Батьківщино, побузький феронікель другої черги заводу!».

НА ФЕРМАХ МОЛОДІ ГОСПОДАРИ

СТАНЕМО МАІСТРАМИ

Соціалістичні зобов'язання комсомольсько-молодіжного колективу молочнотоварної ферми колгоспу «Шлях Леніна» Онуфріївського району

Трудовики ферми успішно виконати замічені на ювілейний рік соціалістичні зобов'язання. На кожну корову одержано понад 3200 кілограмів молока, що складає по 445 центнерів молока на 100 гектарів сільськогосподарських угідь. А всі члени комсомольсько-молодіжної бригади, виконавши соціалістичні зобов'язання, взяли на честь 50-річчя утворення СРСР, мають ще один показник: на кожну корову надано в середньому по 3250 кілограмів молока. Комсомолка Надія Костюченко, Ольга Гусар, Віра Іванченко, Лідія Плітка, Віра Костючка попереду в соціалістичному змаганні серед доярок господарства і добилися 3300—3350-кілограмових надій.

У першому півріччі минулого року наш колектив виборів перехідний вимпел райкому комсомолу «Кращий комсомольсько-молодіжний бригаді району», а в третьому кварталі переміг у соціалістичному змаганні серед комсомольсько-молодіжних колективів МТФ області і отримав перехідний Червоний прапор обкому комсомолу.

Однак ми можемо працювати ще краще, наші резерви і можливості не повністю вичерпані. І тому, відповідаючи на Постанову ЦК КПРС, Ради Міністрів СРСР і ВЦРПС «Про розгортання Всесоюзного соціалістичного змагання працівників тваринництва за збільшення виробництва і заготівель продуктів тваринництва в зимовий період 1972—1973 рр.», ми, члени комсомольсько-молодіжної бригади, де трупкомсомом Надія Кириченко, стали під прапор Всесоюзного соціалістичного змагання.

Худоба на фермі добре забезпечена грубими, соковитими і концентрованими кормами. Заготовлено на кожну корову 8 тонн снігосу, 2 тони сінажу, 500 кіло-

грамів сіна, 2 тони соломи. Впроваджено комплексну механізацію, організовано централізовану підгононку і роздачу концентрованих кормів. Для кращого засвоєння грубих кормів обробляємо кальцінованою содою, силос амонізуємо, застосовуємо мінеральну підкормку. Приміщення утеплені. Тобто, худобі забезпечена тепла і сита зимівля.

Включившись у Всесоюзне соціалістичне змагання, взяли підвищені зобов'язання:

нинішнього року в першому півріччі надійти від кожної корови 1850, а за весь рік 3250 кілограмів молока, що дасть змогу виробити на 100 гектарів сільськогосподарських угідь 450 центнерів молока;

якісно проведемо підготовку тварин до розтелювання і організуємо правильне роздоювання корів;

на 100 корів одержимо 99 телят, добившись повного збереження молодилка;

всі члени колективу відвідуватимуть школу зоотехнічного навчання, до кінця наступного року здобудуть звання майстра машинного доїння першого або другого класу;

підсумки соціалістичного змагання підбивати щодня, щодавно, щоквартально, впроваджувати серед тваринників досвід передовиків;

працювати так, щоб добитися ще більших успіхів у виробництві молока.

Викликаємо на змагання комсомольсько-молодіжний колектив МТФ колгоспу імені Леніна Долинського району.

СОЦІАЛІСТИЧНІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ ОБГОВОРЕНО І ПРИЙНЯТО НА ЗБОРАХ КОМСОМОЛЬСЬКО-МОЛОДІЖНОГО КОЛЕКТИВУ МОЛОЧНОТОВАРНОЇ ФЕРМИ КОЛГОСПУ «ШЛЯХ ЛЕНІНА».

СУБОТНИЙ
ВИПУСК

Звернення механізаторів Кіровоградського району про своєчасний ремонт техніки знайшло багато позитивників. В патрістичний похід за готовність до нового сільськогосподарського року включились хлібороби колгоспу імені Фрунзе Ульяновського району.

Ці машини, що ви бачите на фото, чекають сигналу: «В поле!».

Фото В. КОВПАКА.

ОСОБЛИВОЇ уваги сьогодні заслуговує розанток змагання серед комсомольсько-молодіжних колективів. У нашому місті число оцих колективів постійно поповнюється. Було помічено, що їх кількість особливо інтенсивно зростає в період підготовки трудящих до знаменних дат, історичних подій в житті нашої країни.

Об'єктивною причиною народження нових комсомольсько-молодіжних є економічна необхідність. Але вирішальне значення, як з кількісного так і якісного боку, має суб'єктивний фактор: ідейно-вихована робота, яка під керівництвом партійних здійснюється комсомольськими організаціями.

Вивчаючи закономірності розвитку соціалістичного змагання молоді, міськомком провів деякі дослідження. В даній статті мова піде про створення комсомольсько-молодіжних колективів, екіпажів у транспорті. Як відомо, на сьогоднішній день ще немає єдиного положення про них.

Візьмемо комсомольсько-

І ВСЕ-ТАКИ — БРИГАДА

ДОСЛІДЖУЮТЬ КОМСОМЛЬСЬКІ ПРАЦІВНИКИ

молодіжний екіпаж. Під словом «екіпаж» ми розуміємо особовий склад, що обслуговує судна, автомобілі, комбайни, літаки... У нашому місті поширені екіпажі, в складі яких два-чотири чоловіки, їх ми розглядаємо як малочисельні групи, які створюються на виробництві для виконання певних функцій. Кількість членів малої групи має нижчу межу — два чоловіки.

В ході організації змагання комітети комсомолу автобусного парку, автобаз зв'язку, автоб'єднання № 10661 практикують створення окремих комсомольсько-молодіжних бригад. Так, на комсомольській автобазі зв'язку було вирішено клонувати перед адміністрацією про створення комсомольсько-молодіжної бригади водіїв. Бригада в складі 28 чоловік (з них 17 — членів ВЛКСМ) була затверджена наказом директора як нова виробнича одиниця, де трудова активність направ-

лялась на подальше підвищення продуктивності праці. Коти визначали текст напіву ян машинних, викликав трудність: на деяких машинах працює постійно один водій, якого постійно підмінюють, згідно поточного графіка, інші члени бригади.

Це приклад нестабільних груп. Але бригада водіїв сформувалась в колектив, де всі члени бригади виконують однакову роботу, тому і там, де працює один водій, теж з'явився напис «Екіпаж комсомольсько-молодіжної бригади зв'язку».

Наслідки такої реорганізації незабаром проявились позитивно. В бригаді різко підвищилась продуктивність праці, повністю зникли шляхові порушення, активізувалась суспільно-корисна робота молоді під керівництвом комсомольської групи. В соціалістичному змаганні перше місце з врученням перехідного вимпелу ЦК ВЛКСМ присуджено комсомольсько-молодіжній бригаді

водіїв автобазі зв'язку, якою керує комсомолец Віктор Лукашов.

АНАЛІЗУЮЧИ роботу названих комсомольських організацій по створенню екіпажів-груп, ми прийшли до висновку, що для подальшого поліпшення змагання на транспорті необхідно створювати комсомольсько-молодіжні ланки, загони у виробничих бригадах. Наприклад автобусного парку, де створені окремо 2 комсомольсько-молодіжні бригади у складі 10—15 екіпажів, бачимо, що ці колективи об'єднують лише сім процентів працюючої молоді.

Ця думка була підказана на завітновиробничих комсомольських зборах в таксопарку. Виробничі бригади тут складаються з працівників транспорту,

які обслуговують 45—65 автомашин. Створення в кожній з них комсомольсько-молодіжного загону, ланки, а разом з комсомольської групи сприяє поліпшенню соціалістичного змагання, вдосконаленню структури комсомольської організації. При такому варіанті створення виробничих молодіжних груп, колективів поліпшується передача досвіду старших товаришів, створюються значно кращі умови обліку і контролю в процесі трудової діяльності молоді.

Проведене дослідження приводить до висновку: створення окремих комсомольсько-молодіжних екіпажів у складі двох чоловік, не дає можливості комітетам проводити внутрішню роботу на рівні вимог. Для активного формування у молоді комуністичного ставлення до праці конче потрібно створювати комсомольсько-молодіжні виробничі колективи.

М. ЛЕБЕДИК,
Інструктор Кіровоградського МК ЛКСМУ.

П'ЯТИРІЧЦІ — УДАРНУ ПРАЦЮ В ПОХІД ЗА ВІНАХОДОМ

На адресу заводу прийшла постанова головного комітету ВДНГ. Окремо виділено в ній: «Головний комітет Виставки досягнень народного господарства СРСР постановляє нагородити: (по Міністерству Тракторного і сільськогосподарського машинобудування) бронзовою медаллю і грошовою премією Сапачову Галину Олександрівну, інженера Кіровоградського заводу тракторних гідроагрегатів». Єдина бронзова медаль і дісталася молодому раціоналізатору нашого підприємства — погодьтесь, є причини для гордості.

Зараз немає, мабуть, жодної комсомольської організації промислових підприємств області, де б юнаки і дівчата не брали участі у Всесоюзному огляді технічної творчості. Молоді новатори нашого заводу поставили перед собою мету — за період огляду добитись економії фонду заробітної плати в 25 тисяч карбованців, за рахунок раціонального використання енергетичного обладнання заощадити 500 тисяч кіловат-годин електроенергії, зберегти 15 тонн кольорових металів, 200 одиниць ріжучого інструменту і пристосувань. Всього зобов'язалися одержати економії не менше 100 тис. крб.

Завком комсомолу узагальнив пропозиції молодих новаторів і разом із службою раціоналізації і винахідництва розробив положення огляду «П'ятиріччя — ударну працю, майстерність і пошук молодих!» Згідно положення підсумки огляду підбиваються щороку. Переможців нагороджують путівками на ВДНГ, грамотами, грошовими преміями. Кращі удостоюються звання «Кращий раціоналізатор-винахідник заводу» з занесенням назви новаторської роботи в трудову книжку.

При заводському комітеті комсомолу створений і діє штаб технічної творчості молоді, розроблені заходи по створенню школи молодих новаторів. Турботою кваліфікованих спеціалістів оточені заводські умільці. Це для них при бюро раціоналізації і винахідництва створено консультативний пункт.

Гласність проведених заходів, виставки робіт технічної творчості молодих новаторів залучає в лави передових бійців науково-технічного прогресу нові загони робітничої молоді. Лише за минулий рік молодих раціоналізаторів стало вдвічі більше.

Кажуть, мова цифр — переконує сповна. Тому звертаюсь хоча б до такого порівняння. На початку огляду завод нараховував 15 молодих раціоналізаторів, які внесли загальною 7 раціоналізацій. Того року 73 молодих умільців подали понад 100 раціоналізацій, більша частина з яких вже впроваджена у виробництво і дала економічний ефект в 28,7 тисячі карбованців. Порівнюючи з 1971 роком — це на 0,7 тисячі більше.

Що стоїть за цьогорічною цифрою економічного ефекту? Якщо врахувати, що доля зекономлених коштів, яка увійшла в загальний випуск надпланової продукції, складає понад 20 процентів, то це означає — додатково близько тисячі тракторів буде оснащено понадплановими тракторними гідроагрегатами.

Творчий пошук не тільки цілеспрямовував енергію заводської молоді на вирішення сьогоднішніх завдань виробництва, але підняв на вищий щабель самих творців. На заводі в період огляду почалися роботи над заявками на винаходи. В першому кварталі 1973 року буде оформлено три таких документи. З'явилися і молоді лауреати комсомольсько-молодіжного огляду. Ряд робіт умільців з юні заводу зараз експонуються на ВДНГ СРСР. Серед кращих — роботи молодих умільців цеху № 3 Є. Піддубного та І. Гришка. Бронзову медаль завоювала робота конструктора Галини Сапачової.

На злоті молодих новаторів, що проходив у Москві з 25 по 29 листопада, член колегії Міністерства тракторного і сільськогосподарського машинобудування М. С. Сидельников дав високу оцінку роботам молодих. Ця похвала, без сумніву, адресована і всім раціоналізаторам нашого підприємства.

В. ГЕНОВ,
начальник бюро раціоналізації і винахідництва та технічної інформації і патентів Кіровоградського ордену «Знак Пошани» заводу тракторних гідроагрегатів.

Долинський район. Особливе місце в роботі «проектористів» колективу імені Лєніна сьогодні займає питання використання резервів виробництва, підвищення його економічної ефективності. Молоді хлібороби проводять рейди-перевірки, допомагають колгоспникам боротися за збільшення виробництва продуктів тваринництва.

На фот.: «проектористи» (зліва направо): Микола Пугач, Олександр Новиченко, Марія Біла, Марія Тимчук обговорюють результати рейду-перевірки.
Фото Ю. ЛІВАШНИКОВА.

ПРИРОДА І ТИ

РОСТУТЬ МОЛОДІ ГАЇ

Зимою підготували звіря і птахів. Цього літа розмножили в лісі двадцять гнізд мурашників.

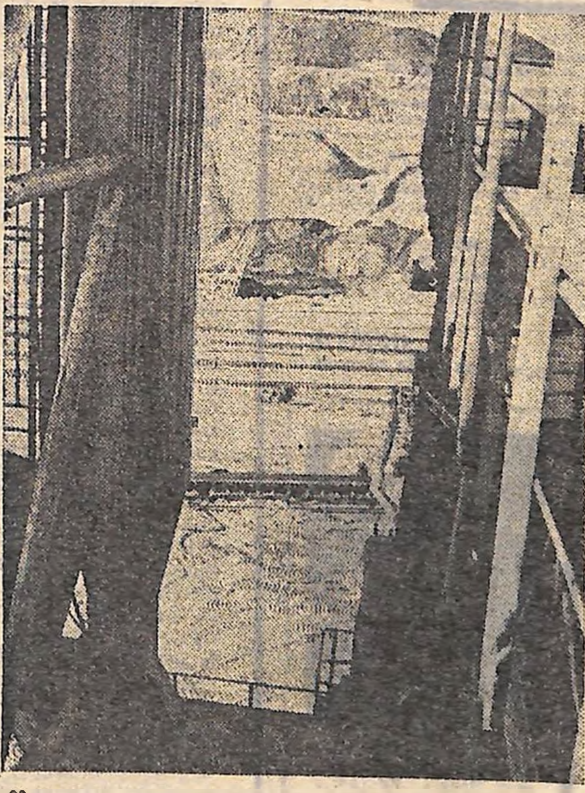
Справжні друзі природи, — характеризують своїх підшефних Леонід Панасович, і називає імена Сашка Кононенко, Толь Косенка, Бориса Сторчака, Галі Астрахімової, Люби Безродної. — Проте, справа не у їхній практичній допомозі, хоч вона й відчутна. Навчили дітей любити і розуміти природу, на мою думку, не менш важливо, аніж навчати їх мріяти.

Пригадуються чийсь вдалі слова про Генріха Гейне, що поет зміг словами оживити будь-яку гілочку. Усім би це уміли. Бо природа — справжнє диво. В ній переплелися і краса, і поезія, і життєва необхідність для нас. Тому й існує певна залежність між взаємодією людини з природою і формуванням людського характеру. Леонід Панасович називає кілька імен. Далеко не всі стануть послідовниками його професії, хоч вони вже є — незліченні випускники школи Володи Єгоров і Катерина Досужа. Основне, що ліс відкриває дітям свої таємниці.

Дуже добре, що у хлопчиків і дівчаток є старші хороші друзі. Такі, як Леонід Панасович, як Аврам Калінович Чорногорець, як Антон Петрович Черніченко, Ульяна Антонівна Шостак. У них діти навчаються по-господарському дивитись у майбутнє. Адже зважання, які стоять перед лісництвом, — це збереження і оновлення насаджень, заліснення ярів, косогорів. Сотні гектарів молодих гаїв ростуть на несприятливих для землеробства землях завдяки копійчій роботі працівників лісництва. У старших навчаються діти оновлювати природу.

Завжди з ентузіазмом пригадує слова з Постановки Верховної Ради СРСР стосовно охорони природи, — Леонід Панасович на хвилину замислюється. — Пам'ятаєш, там сказано, що раціональне використання, збереження і відтворення природних ресурсів, зважання ставлення до природи — це складова частина програми будівництва комунізму в нашій країні. Дуже потрібна наша професія людям.

Б. КУМАНСЬКИЙ.

26 грудня колектив Морозівського вуглерозрізу закінчив виконання виробничого плану, давши додатково 23 тисячі тонн бурого вугілля. Трудову перемогу разом з усіма лауреатами машиністи комсомольсько-молодіжної екіпажу екскаватора РС-350 Віктор Зозуля і Володимир Бакум. Комсомольцю В. Бакуму надано право ще 26 грудня залаяти вогні на новорічній ялинці.

На фот.: Морозівський вуглерозріз.
Фото В. КОВПАКА.

КІРОВОГРАД — ЧИГИРИНСЬКА ДРЕС

На Черкащині у гирлі річки Тясмин запроєктована будівництво найбільшої в світі Чигиринської теплової електростанції потужністю 4 мільйони 800 тис. кіловат. Кожен агрегат цього енергетичного велетня вироблятиме вдвоє більше електроенергії, ніж усі генератори споруджуваної Канівської ГЕС.

В третьому році п'ятирічки в Тясминській заплаві розгорніться генеральний будівельний наступ. Житлові корпуси сучасного типу споруджуватимуться на основі індустріалізації з максимальним застосуванням збірних конструкцій. Їх виготовлення доручене в основному колективу Світловодського виробничого об'єднання «Дніпроенергобудіндустрія».

На лівому березі Дніпра в районі селища Власівки тепер почалося будівництво ще одного підприємства об'єднання — заводу об'ємного домобудування. В його цехах виготовлятимуться блоки-кімнати для монтажу житлових будинків у селищі Чигиринської теплоелектроцентральної. Проектна потужність нового підприємства — 52 тисячі квадратних метрів житла на рік. На промисловому майданчику розгорнули підготовчі роботи комсомольсько-молодіжні бригади Ладиківської дільниці тресту «Піденергомонтаж» та дільниці будівельного управління Чигиринської ДРЕС. Механізатори і монтажники закінчили бетонну підготовку під фундамент головного заводського корпусу і формованими темпами укладають бетон у підмурки складу готової продукції.

В третьому році п'ятирічки колективи підприємства виробничого об'єднання виконуватимуть також ряд інших замовлень будівельного управління Чигиринської ДРЕС.

М. Світловодськ.

В. СТЕПАНОВ.

ВІДГУКИ, ДУМКИ, РЕЦЕНЗІЇ

3 ВЕЛИКИМ піднесенням зустрів радянський народ знаменну дату — 50-річчя утворення Союзу РСР. У цей час ми з гордістю оглядаємося на пройденний шлях, з радістю думаємо про історичні перспективи будівництва комунізму, накреслені генієм В. І. Леніна, рішеннями партії.

До ювілею з друку вийшло чимало цінних праць, присвячених історії утворення і розвитку Союзу РСР. До них належить і книга завідувача кафедри історії КПРС Кіровоградського Інститу-

революції, а скоріше в суб'єктивних факторах, в тому, що розвиток деяких політ. у той час для партії «виживав» іншим, ніж це могло зватися раніше».

В книзі Л. М. Глазова підкреслюється, що марксизм-ленінізм розглядає національне питання, як підпорядковане головному — визволенню трудящих шляхом соціалістичної революції від соціального і національного гніту. Створивши партію більшовиків у багатонаціональній Російській імперії, В. І. Ленін приділяв завжди велику увагу цьому питанню. В доповідне-

ВАЖЛИВЕ ДОСЛІДЖЕННЯ

ту сільськогосподарського машинобудування Л. М. Глазова «Про історичну роль КПРС у створенні Радянської Федерації» (Видавництво Харківського університету, 1972 рік).

В книзі автор докладно розповідає про те, що утворення СРСР за собою політичною значимістю і соціально-економічними наслідками займає видатне місце в історії Радянської держави. Досвід створення Радянської Федерації має велике міжнародне значення. Він уважно вивчається й використовується братніми партіями. Цей досвід показує, що створення такої держави можливе під керівництвом марксистсько-ленінської партії та в результаті перемоги соціалістичної революції, що створює умови для добровільного об'єднання вільних і рівноправних націй та народностей в єдиній державі.

Процесом вироблення форм та інститутів Радянської Федерації керував В. І. Ленін, застосовуючи її принципи до всієї різноманітності обставин і умов революційної діяльності періоду становлення і формування Радянської держави. Йому також належить і визначення основних принципів Радянської Федерації, теоретичне обґрунтування їх зв'язку з принципом демократичного централізму — головним організаційним принципом диктатури робітничого класу.

ЗНАЧНА увага в рецензованій книзі приділена проблемі здійснення ленінської програми національно-державного будівництва на Україні. Автор виділяє для дослідження питання руху українських трудящих за утворення Радянської національної державності, керівництва Комуністичної партії Радянської національно-державної будівництвом на Україні.

Використання багатьох архівних і друкованих джерел, а також праць радянських істориків дало можливість автору не лише ґрунтовно дослідити тему, але й уявити ряд положень своїх попередників, які допускали помилкове тлумачення окремих питань, що містилися в. В. І. Ленін в доповідний період виступали проти державної федерації. Принципи визнання федерації вони обачали при цьому не уявляли об'єктивних закономірностей розвитку. Життєвої

вий період він присвятив чимало важливих праць.

В них сформульовано і обґрунтовано основні вимоги партії з національного питання стосовно до епохи імперіалізму і соціалістичних революцій.

Монографія Л. М. Глазова переконливо показує, що виникнення федерації — це історично закономірне явище. Для цього були створені необхідні ідейно-теоретичні та соціально-політичні передумови, а саме: історична потреба в єдиній союзній державі з революційним селанством усіх націй і народностей країни, виховання мас у дусі пролетарського і національного розробки окремих принципів існування федерації і визначення планів та засобів її створення. Особливий інтерес праці полягає в тому, що автор досить повно висвітлює, у якій гострій і непереможній боротьбі з буржуазними і дрібнобуржуазними уявленнями В. І. Ленін озброїв партію марксистським методом, як єдино правильним, науковим методом пізнання і революційного перетворення міжнародних відносин. Цей метод поєднує партійність з об'єктивністю та історизмом в оцінці явищ суспільного розвитку.

В. І. Ленін показав міжнародне значення Радянської Федерації, зростаючий вплив її на хід світового революційного процесу. Надаючи значення розвитку федеративних відносин між українською і російською радянськими націями, він закликав комуністів України і Росії віддати всі сили і значення цій справі і показати трудящим усього світу приклад дійсно міцного союзу робітників і селян різних націй.

Слід відзначити, що в книзі не всі питання висвітлені в рівній мірі. Деякі питання діяльності Комуністичної партії по створенню Радянської Федерації за браком місця подано в конспективній формі без деталізації, коротко.

Але незважаючи на це, рецензована праця заслуговує позитивної оцінки і є важливим вкладом у дослідження історії створення Радянської Федерації і стане корисним посібником для тих, хто цікавиться даною проблемою.

О. НАГОРНИЙ,
директор Кіровоградського обласного державного архіву.

НА ПОЧАТКУ шістдесятих років Ролан Биков поставив свої перші кінокомедії, присвячені юнацтву, — «Сім няньок» і «Пропало літо».

Потім замов як режисер. Але як актор... Одна за одною на екрані виходять стрічки, де Биков грає головні ролі: «Дзвонять, відчиніть двері!», «Здрастуй, це я!», «Мертвий сезон», «Служили два товариші», «Андрій Рубльов».

Через кілька років Биков повернувся до режисури і продовжив роботу, повну експериментів, фантазії, дотепної винахідливості. Він поставив фільм «Увага, черепаха!», який одержав золотий приз на VII Міжнародному кінофестивалі в Москві (1971 рік) і одну з головних премій на Міжнародному кінофестивалі в іспанському місті Хіхоне (1972 рік).

«ДІАЛЕКТИКА ПЕРЕТВОРЕНЬ»

Ролана Бикова охоче знімали різні режисери і в різних картинах, в ролях головних і епізодичних, гострохарактерних і гостродраматичних.

Чому майже в кожній з цих ролей актора чекав успіх?

Биков володіє надзвичайною психологічною інтуїцією, і образи, створені ним, завжди багатогранні, побудовані на найтонших нюансах. З глибиною майстерності артист передає контрасти і найдрібніші відтінки душевного стану свого героя.

Починаючи з ролі Акакія Акакієвича Башмачкіна в телефільмі про життя поетеси Гоголя «Шинель», Ролан Биков утверджує своє кредо, те, що сам називає «вільною побудовою образу». Його герой в «Шинелі» — жалюгідний і смішний, бідолашний і коханий беззахисний. Це, одночасно, добра й розлючена людина. В результаті — роль трагічного звучання. Вона відразу висунула Ролана Бикова в ряд найцінніших радянських артистів. Далі він зумів довести, що перше враження не було омайяним, створивши образи своїх сучасників у фільмах молодих режисерів — у Олександра Мітіна в кінострічці «Дзвонять, відчиніть двері!», у Сави Куліша в «Мертвому сезоні», у фільмі Фрунзе Довлатяна «Здрастуй, це я!».

Образи, створені Биковим, як правило, «замішані» на сміхові й сльозах, доброті й сиваху. Гротеск в початковому малюнку ролі повертається в романтично-ліричне в кіновому її звучанні.

Ось що говорить сам Биков: — Знайти логіку переходу людини з одного стану в інший, зрозуміти з чого, у що і чому перетворюється людина, знайти джерела всіх цих перетворень — ось найперше завдання сучасного актора.

Биков любить згадувати про розкопу, що одного разу відбулася в нього після урочистого спектаклю. Один із старшукурсників сказав йому: «Ти добре граєш, але все в тебе йде не звідси», — при цьому він постукав Бикова по грудях, — а звідси, — і показав на голову. — А у актора, якщо він, значить, справжній, все повинно йти від серця, емоцій, чогось підсвідомого».

Ролану Бикову це добре запам'яталося. Як розповідає актор, він пішов до свого керівника і сказав: «Як мені бути? Не вистачає в мене чогось такого, без чого немає актора, чогось підсвідомого». Викладач уважно подивився на Бикова і відповів: «Для того, щоб було підсвідоме, потрібно і свідомого хоча б трошки мати, інакше, звідки ж взяти підсвідоме?»

Граючи, — говорить Ролан Биков, — актор створює свого героя, тобто характер людини в безперервному розвитку. Створення образу — це по-

шуки діалектики перетворень характеру.

«Діалектика перетворень» підказує всі роботи Бикова. Це код до розуміння його творчості. Принципи його бачення світу.

«КІНОСТРІЧКА, НЕ СХОЖА НІ НА ЩО»

Коли на екран вийшов новий фільм Ролана Бикова «Айболит-56», він якби спростував все, що знали про Бикова до цього. Режисер іби спеціально підбирав раніше ним наповнені і дивували новими яскравими.

«Айболит», казка Коріна Чуковського, на якій піросло й виховалося не одне покоління радянських дітей, раптом втратила традиційні риси класичної

казки, і на екран прорвалася стихія негатової фантазії, кінематографічної виразності, кмітливих знахідок, лукавих вигадок.

Кінострічку з однаковим задоволенням дивилися діти і їх батьки, дивуючись винахідливості й святковості кіновидовища, що запропонував режисер. «Кінострічка, не схожа ні на що», — висловив, напевне, загальну думку про фільм режисер Олександр Мітін.

Слідом за «Айболитом» Биков знімає картину «Увага, черепаха!», знову адресує її дорослим і дітям.

Життя учнів першого класу однієї з московських шкіл побачене тут дорослою людиною у всій її реальності, казковості й пустотливості. Діти зайняті турботами про врятування черепахи, яка «звекла» з куточку живої природи, але режисеру вдається показати, що світ дитинства — це світ складаних етичних проблем.

Дуже важким в картині був вибір правильної інтонації, образних рішень, — розповідає Биков, — і нащо для дітей «Увага, черепаха!» — це історія з черепахою, то для дорослих — це історія виникнення жорстокості у дітей і такого ж самого наївного, й нестримного потягу до добра.

У реальному житті, — продовжує режисер, — дорослий в очах дітей не завжди виглядає благородним героєм з книжок. Мистецтво ж дає можливість для пізнання і влаштування одного на оди-

го. І для того, щоб це співзвучило було цікавим і важливим для обох сторін, дитячий кінематограф повинен дуже точно знати те, що він хоче сказати.

ІСТОРІЯ СТАРОЇ ТЕЛЕГРАМИ

В той час, як фільм «Увага, черепаха!» демонстрували на VII Міжнародному кінофестивалі в Москві, Ролан Биков знімався в Ленінграді і одночасно закінчував у павільйоні «Мосфільму» роботу над кінострічкою «Телеграма».

Актори — п'ятирічні близнюки Єгор і Паша Когани, інші виконавці головних ролей — школярі. Ширість, безпосередність і серйозне ставлення до сара-ни, що демонстрували маленькі актори

Ролан БИКОВ:

АКТОР, ЯКИЙ ЗНИМАЄ ФІЛЬМИ ДЛЯ ДІТЕЙ

на зйомках «Телеграми», залишаються «секретом» Ролана Бикова.

...О дванадцятій годині дня на фасаді нового Московського театру ляльок б'ю годинники. Кричуть пісень, піднімаються дверцята теремка, і збігли післядоговірі різні звірства. Грає музика. Олів'юні все повторюється. Перед театром збираються люди, зачаровано дивляться на казковий годинник діти й дорослі. Цією сценною починається й кітчається нова стрічка Ролана Бикова, якої б не було, коли б не телеграма...

В старій книжці школярі знайшли телеграму, в якій Сергій просить Катю зустріти його на вокзалі, тому що в Москві він проїздом. Підля провадять хлопчики й дівчатка в пошуках Каті. Разом з ними шукає адресата і дівчинка Тоша, в якій день народження, Лінце в кішці фільму вивчається, що Катя і Сергій — батьки Тоші, а той збірник пішов, в якому вони знайшли телеграму, написану в юності її дідусям. Про цей день перед самим Новим роком, день пошуків і підкріптів, про різних людей, котрих зустрічають і пізнають маленькі герої, поставив Ролан Биков новий фільм.

Я до дітей ставлюсь, як до особистостей і тому до них вимогливий, — говорить Ролан Биков. — По дитині перебіраю дорослого, тому що все, що в час б від дитинства, — найкраще.

Т. КЕННАХ.
(ЛПН).

НАШІ ЗІРКИ,

ОБЕРЕЖНО: МЕДИКАМЕНТИ

ПОПРАВДИТИ ЧИ НА Діорге С., повертаючись зі школи, завжди плачом сідатиме по сідках свого буди-

ку. Але того дня в цей перервний похід, посидівши губи, і вона ледве дошкандибала до своєї квартири. Дочкашій лікар визначив діагноз: порушення серцевої діяльності. Проте, кардіологи разом з іншими спеціалістами, констатували, що в дітях нападничейно піднятий тиск в легенях. Незабаром у Діорге відмовило серце. Незабаром на всі опити заходи, дівчинка умерла. Під час розтину були виявлені значні зміни в кровоносних судинах в легенях, серці, печінці та інших внутрішніх органах. Лікарі припустили, що захворювання викликане вживанням «засобів для естетичності» «Меноцила». Проте, під час розслідування виявилось, що причиною трагі-

ного кінця Діорге стала діл пачки «Мірантропа», подібних до «Меноцила» ліків, які й сьогодні продаються в аптеках ФРН.

У вказівках щодо прийому цього препарату з застереженням фраза: «Мірантроп» — застерігає, що не чинить шкідливого впливу на організм і цілком придатний для тривалого вживання».

Цей випадок, про який розповів західнонімецький журнал «Штерн», викликав обурення в країні. Справа в тому, що ще в травні 1963 року швейцарські спеціалісти по серцево-судинним захворюванням висловили припущення, що пиває абільшійня чиєла молодих жінок і дівчат, котрі страждають досить рідкою

хворобою спазм дрібних кровоносних судин в легенях, викликане вживанням різних «засобів для естетичності», зокрема «Меноцила». Перші ознаки захворювання — нестача повітря при навантаженні на організм. У Швейцарії та Австрії цей шкідливий медикамент вже давно вилучений із продажу. В ФРН такий «ефективний і нешкідливий засіб» продавали до недавнього часу. А тепер, виявляється, що й препарат «Мірантроп», випущений слідом за «Меноцилом», також руйнує організм людини.

Складяна ще в лютому 1970 року в медичному університеті Даннобсера наразі спеціалістів з серцевих захворювань не змогла наважитися на заборону

«Меноцила», що викликає такі тяжкі наслідки. І це, незважаючи на те, що дослідницький кардіолог професор Лео. Ін після ретельних досліджень прийшов до висновку, що саме «Меноцил» є причиною тяжких судинних і легенських захворювань. Він підкреслює, що може пройти п'ять років після прийому «Меноцила», перш ніж з'являться типові симптоми. Людей, котрі прийняли подібні препарати, живуть ніби з бомбою, вибух якої може статися в будь-яку хвилину. Медики звернули увагу керівників об'єднання звідомо-німецьких аптекарів на шкідливість виробництва й пролажу цих медикаментів. Але злочинне зневажливе диспози-ками спеціалістів знову під-

тверджує, що на першому місці у дітях фармакологічної промисловості не турбота про здоров'я людей, а прибуток. Досі, наприклад, закладі країн, незважаючи на протести лікарів і громадськості, не заборонили виробництво ряду наркотиків, і перш за все ЛСД, вживання якого егубно впливає на людський організм і призводить до зміни складу крові.

На різних нарадах розглядають результати експертних прийняються рішення, а чимало препаратів тилу «засоби для естетичності» та інші шкідливі для здоров'я досліджені продаються й досі в міських аптеках країни Заходу.

Л. АЛЕКСАНДРОВ,

8 СІЧНЯ — ДЕНЬ ВИЗВОЛЕННЯ КІРОВОГРАДА

БІЛЯ ЛЕЛЕКІВКИ

Здійснюючи Кіровоградську наступальну операцію, війська 2-го Українського фронту під командуванням генерала армії І. С. Конева просуваються вперед. З'єднання 5-ї і 7-ї загальної армійської і 3-ї танкової гвардійської армії наступали з двох напрямків — на північ і південь від Кіровограда. І хоча ворожі контратаки були дуже жорстокими, зупинити наступ наших військ противнику не вдалося. Два гострих клина з бранців фронту швидко зруйнували оборону гітлерівців.

Мужньо діяти при прориві оборони противника танкісти роти комуніста старшого лейтенанта В. Дронова. Вони стрімко увірвалися в село Ізясирку і розібрали ворожий вузол оборони. В цій бою гвардійці знищили три танки, дві самохідні гармати, 5 мінометних батарей, 8 кулеметів і понад 100 фашистів. Сам Дронов особистим прикладом запаливав своїх танкістів, його танк йшов попереду. Ворожим спарядом зринуло йому ліву руку, але відважний командир продовжував виконувати завдання. Противникові вдалося підбити танк героя, але воїни вели боротьбу. Тільки тоді, коли не стало снарядів, командир подав сигнал команді покинути машину.

Мужність і відвагу танкістів було високо оцінено командуванням. 7 воїнів роти удостоєні урядових нагород, а старший лейтенант В. Дронов був нагороджений орденом Червоного Прапора.

Танкові частини з десантами двох ударних угруповань 2-го Українського фронту, перемагаючи ворожий опір, обійшли Кіровоград і Лелеківку з півночі і півдня, відіслали всі війська відступу противникові на захід і вранні 7 січня 1944 р. біля Лелеківського роз'їзду з'єдналися. В районі Лелеківки було оточено 4 ворожих дивізії.

В ніч на 8 січня частини 1-го з'єднання 33-го стрілецького корпусу 5-ї гвардій-

ської армії, 33-го стрілецького корпусу 7-ї гвардійської армії, 29-го танкового корпусу 5-ї гвардійської танкової армії злилися від німецько-фашистських загарбників Кіровоград, який перебував 29 місяців в окупації.

Після визволення Кіровограда радянські війська з боями просуваються вперед, відбивали шалені контратаки гітлерівців і знищували оточене угруповання в районі Лелеківки.

Ворог намагався вирватися із оточення своїми дивізіями і часто переходив у контратаки, проте наші війська стійко відбивали їх. Тільки 8 січня було знищено понад 20 танків і близько 2000 солдат і офіцерів противника. В цьому бою зразки хоробрості і відваги виявили танкісти і артилеристи. Танк молодшого лейтенанта Л. Олексієнка знищив 8 автомашин, гармату і понад 70 гітлерівців. Командир гарматної обслуги сержант А. Досмагамбетов із своєї гармати знищив понад 40 фашистів.

Угруповання німців, оточене в районі Лелеківки, не здавалося, хоч було затиснуто в міцні кліщі наших військ. Особливо запеклі бої точилися 9 січня. Ворог докладав усіх зусиль, щоб утримати за собою хоч деякі пилі для виходу через Лелеківку на північний захід. Він проводив безперервні контратаки, підтримувані бомбардувальною авіацією. Наша артилерія і авіація спрямувала на загарбників всю силу своєї зброї. Все поле бою було охоплене димом і вогнем.

Штурмовики 5-ї повітряної армії своїми масованими нальотами і сильними ударами деморалізували противника. Особливо сильні удари завдавали літаки 266-ї і 292-ї штурмових авіаційних дивізій. 9 січня дві групи літаків під командуванням підполковника С. Зайцева бомбардували скупчення техніки і військ ворога, оточеного в балці Глибокій в районі Лелеківки. Відважно

діяли ескадрильї під командуванням старшого лейтенанта Г. Александрова і капітана Г. Красоти. В результаті авіаційних бомбардувань ударів було знищено 25 танків і автомашин. Обидві групи літаків успішно виконали свої завдання і допомогли наземним військам в розгромі ворожого угруповання.

Протягом трьох днів гітлерівці намагалися вирватися із оточення. Спроби німецького командування сильними танковими і авіаційними ударами хотіло зовні деблокувати свої оточені війська. Але противник не досягнув мети, його намір новістю провалився.

10 січня війська 5-ї гвардійської армії при взаємодії з частинами 7-го механізованого корпусу і правофланговими дивізіями 7-ї гвардійської армії завдали рішучого удару по оточеному ворожому угрупованню і повністю знищили його. Лелеківка стала моїм для великої кількості гітлерівських солдат і офіцерів. На полі бою залишилось понад 6 тисяч фашистів. Вулиці Лелеківки, двори та городи, балка Глибока були заповнені зіпсованими ворожими танками, гарматами, мінометами, кулеметами, автомашинами.

У цьому районі нашими військами захоплено 9 противників 90 танків, 111 гармат, 26 самохідних гармат, 121 міномет, 287 кулеметів, велику кількість автомашин і беззапасів.

Так успішно радянські війська завершили розгром ворога біля Лелеківки. Йому сприяв високий бойовий дух особового складу, стійкість, сміливість і масовий героїзм радянських воїнів, високе оперативне мистецтво командирів, оснащеність військ бойовою технікою та домогою партизанів і місцевого населення. Ця слава перемоги увійшла в історію Великої Вітчизняної війни, як подвиг народів-братів, невмирущий зразок їх бойової дружби і взаємодопомоги.

І. АРТЕМЕНКО,
кандидат історичних наук,
учасник визволення Кіровограда від німецько-фашистських загарбників.

Вересневого дня 1972 року мужні гвардійці генерала Родимцева знову на Волзькому березі, на місці легендарної переправи, котру вони здійснили рівно 30 років тому.

З НОВУ — ГРИП!

Як повідомляють Всесоюзний та Регіональний центри по грипу, в зимовий період 1972—1973 років кількість захворювань грипом буде не однаковою.

Епідемічний спалах грипу А₂ (Гонконг) може спостерігатись серед населення, яке уже хворіло цією інфекцією в 1970 році, а також невраженого в наступній епідемії.

Найбільш інтенсивні показники захворюваності слід чекати серед дітей перших років життя, а та-

кож в колективах молодих людей, які прибули із різних районів країни та великих міст (учнів, жителів новобудов).

В населених пунктах, де захворюваність грипом тити В в сезон 1969—1970 років і в 1971—1972 років була мінімальною або збільшилась навесні 1972 року, слід чекати найбільш спалахів цієї хвороби.

О. НИКИФОРОВ,
завідуючий обласним відділом охорони здоров'я.

позаштатному секретарю Компанієвського РК ЛКСМУ, викладачів ветеринарного технікуму Світлани Присяж та інженеру райоб'єднання «Сільгосптехніка» Василю Гайфелю з нагоди їхнього вступу в шлюб.

Люди́ми́ Про́щенко — завідувачі сектором обліку членів ВЛКСМ комітету комсомолу Кіровоградського технікуму сільськогосподарського машинобудування і Валентину Гайдукову — викладачів цього ж технікуму, а також Зої Полерешняк і Сергію Четверти, Вірі Назарій і Сергію Вахрину, Ользі Міщенко і Володимирі Баландовському, Валентині Ковальовій і Михайлу Білоусову, Аніі Бергелсон і Олександрі Шкозюню, які завтра реєструють свій шлюб в Кіровоградському бюро ЗАГСі.

ПОКАЗУЄ КІРОВОГРАД

Неділя, 7 СІЧНЯ. ПЕРША ПРОГРАМА. 9.05 — Радіо гімнастика для дітей. (М). 9.20 — Новини. (М). 9.30 — «Будильник». (М). 10.00 — «Музичний кіоск». (М). 10.30 — «Товари — для народу». (М). 11.00 — Колірне телебачення. «Пісні Добрянчан». (М). 11.45 — Колірне телебачення. Програма музичного кіоску. (М). 12.15 — Для воїнів Радянської Армії і Флоту. (М). 13.00 — «Пісні і долі» (Ворошиловград). 13.45 — Для дітей. «Зелений яск». Лялькова

вистава. (Донецьк). 14.45 — «Золоті ключі». (Львів). 15.30 — «Інтерклуб» запрошує на конкурс. (К). 17.30 — Колірне телебачення. «Клуб кінополювання». (М). 18.30 — Новини. (М). 19.10 — Колірне телебачення. «Наші сусіди». Прем'єра телеспектаклю. (М). 19.20 — Прем'єра телевізійного документального фільму «Людина і книга». (М). 19.50 — Колірне телебачення. Прем'єра телевізійного художнього фільму «Найкращі кораблі». 2 серія. (М). 21.00 — Програма «Час». (М). 21.30 — Концерт. (М). 22.40 — Чемпіонат СРСР з баскетболу. «Спартак» (Ленінград) — «Динамо» (Тбілісі). (Ленінград). 23.20 — Новини. (М).

ДРУГА ПРОГРАМА. 12.45 — Для дітей. «Паралельні казки». (Кіровоград на Республіканське телебачення). 13.00 — Колірне телебачення. Художній фільм «Ревізор». (М). 15.10 — «Сільська година».

(М). 18.10 — Кіножурнал «Новини дня». (М). 18.20 — «Літературні зустрічі». (М). 17.00 — Телефільм «Ми теж із Спаська». (К). 17.30 — «У всьому годину». Розважальна програма. (Харків). 19.00 — «Екран молодих». (К). 19.00 — «На меридах України». (Київ з включенням Кіровограда). 19.30 — Музичний фільм «Пригоди козака Єнея». (К). 20.00 — Колірне телебачення. Концерт. (К). 20.45 — «На добраніч, діти!» (К). 21.00 — Програма «Час». (М). 21.30 — Художній фільм «Людина без знастрою». (К). 23.10 — Вечірні новини. (К).

ПОНЕДІЛОК, 8 СІЧНЯ. ПЕРША ПРОГРАМА. 16.00 — П. Макаш. «Дай воли, крилице». Спектакль Білоруського театру юного глядача. (К). 18.00 — «Від понеділка до понеділка». (К). 19.15 — «Сила від вагів». Кіноарист про бригадира механізаторів колгоспу «Росія» Новоукраїнського району В. Андрияша. (Кіровоград на Республіканське телебачення). 19.30 — Фільм-концерт «Бела Гуденко». (К). 19.00 — Інформаційна програма «Вісті». (К). 19.30 — «Екран молодих». (Донецьк). 20.45 — «На добраніч, діти!» (К). 21.00 — Програма «Час». (М). 21.30 — Художній фільм «Богдан Хмельницький». (К). 23.20 — Вечірні новини. (К).

ДРУГА ПРОГРАМА. 17.10 — «Товариш пісня». Концерт на замовлення телеглядачів. (М). 17.45 — «Сім днів Глухівського батальйону комбінату». Передача 1-а. (М). 18.00 — Новини. (М). 18.19 — «П'ятнадцять років третій». (М). 18.40 — «Грає В. Третяков». (М). 19.00 — Міжнародна пазуряма. (М). 19.45 — О. Острозький. «Пізнє кохання». Спектакль. (М). 21.00 — Програма «Час». (М). 21.30 — Продовження спектаклю «Пізнє кохання». (М). 22.35 — Спортивний щоденник. (М). 23.00 — Новини. (М).

1 СІЧНЯ МИНУЛО 80 РОКІВ З ДНЯ НАРОДЖЕННЯ (1893—1941) І. В. ПАНФІЛОВА, РАДЯНСЬКОГО ВІЙСЬКОВОГО ДІЯЧА, ГЕРОЯ РАДЯНСЬКОГО СОЮЗУ.

„НАРОДНИЙ ГЕНЕРАЛ“

Всьому світові відомий подвиг захисників Москви — воїнів-панфіловців. 28 героїв оспівані в піснях. Але славу 316-ї стрілецької дивізії, якою командував Іван

Васильович Панфілов, принесли не лише двадцять вісім там, на Волоколамському шосе 1941-го.

Тоді ж у листопаді 41-го разом з дивізією діяв курсантський полк з училища імені Верховної Ради РРФСР. Ось що розповідає гвардієць капітан у відставці Б. П. Владимиров, який в ті дні командував батальйоном.

— Батарея, виконуючи наказ Панфілова, форсованим маршем пішла до Лотошино, щоб зайняти його раніше німців. Віддаючи наказ, генерал говорив:

— Лотошино стоїть на перехресті шосейних доріг. Якщо на твою батарею піде хоч всі гітлерівська танкова армія — ви все одно повинні вистояти, щоб дати можливість полкам, що пробиваються, зайняти оборону...

І ось розповідь про важкий бій.

Головний танк фашистів вивірився з полосу вибухів наших снарядів і пішов прямо на спостережний пункт. Скопивши протитанкову гранату, я почав вставати з підлогою. Кляв себе за те, що не підготував гранату раніше. Изгасі, закрив заслінку, вивірив запобіжник, але... стальна машина вже наповзла на окоп, олушила скреготом гусениць, обдала жаром... Танк двічі протужив окоп і пішов далі. Я став піднімати з дна окопа. Тонкий просвіт різкою очі. Живий! Швидко підвівся на одне коліно і побачив широкий зад танка, що відходив. Розмахнувся, аквав у винок гранати все своє і знову вправ...

Це лише епізод з одного бою відважної дивізії, що після загибелі її мужнього керівника, якого можна бачити вважав своїм батьком, назвали Панфіловською.

СПІВЕЦЬ СВОБОДИ

1 січня минуло 150 років з дня народження (1823—1849) ШАНДОРА ПЕТЕФІ, угорського поета, революційного демократа.

«Моя життя протікало на полі битви, на полі бою, страждань і пристрастей».

Шандор ПЕТЕФІ.

У ЦИХ словах — весь Петефі, людина, що всю себе віддала батьківщині. Його пісня — про рідні краї, про обездолені його людей, про меч, що має бути надійним, має бути першим другом у боротьбі з ворогом.

Двадцять шість років — вік, прожити Шандором Петефі. І коли ми сьогодні говоримо про нього, як про ведучу зорю боротьби угорського народу за свою свободу і незалежність, тож, мабуть, свідоме життя цієї людини, все, без останку, служило великій людській меті.

Угорський письменник Анатоль Гілаш у своїй монографії про поета і революціонера розповідає, зокрема, про такий епізод. ...Одного разу Петефі (це було під час революції 1848 року, коли угорський народ повстав проти австро-угорської монархії) їхав на возі за якимсь службовим дорученням. На зустріч йому йшов загін піхоти. Це були солдати, яких Бем (революційний генерал) послав у тілі війни, щоб вони підняли там повстання. Петефі і майор загону розговорились між собою. Іх обступили солдати і слухали. Перед прощанням майор спитав:

— Пане капітане, дозволяю взяти ваше прізвище?

— Петефі.

— Поет? — запитав один гусар.

— Так.

Тоді гусар крикнув громовим голосом:

— Люди! Солдати! Тут Шандор Петефі!

Гусари і піхотинці зупинились біля поета. Кожен хотів благити його, потиснути руку. Знявши кашкет, Петефі знімав тис руки солдатам. «Нічого, ніколи в житті не справляю на мене такого враження». — розповідав пізніше Петефі.

Не зважаючи на заборону командуючого, який боявся за життя поета, Петефі ходив з кіньми в атаку. Він і загинув білям. Його тіло — біля тіл 1030 революційних солдат, що лягли в єдину могилу після жорстокої битви.

4 січня минуло 100 років з дня народження діла російського революційного руху П. К. ЗАПОРОЖЦЯ.

З ПЕРШИХ МАРКСИСТІВ

Як відомо, восени 1895 року відбулося об'єднання марксистських гуртків Петрограда в «Союз боротьби

за визволення робітничого класу». Керували ним В. І. Ленін, А. О. Вансва, П. К. Запорожець, Г. М. Кржижановський, Н. К. Крупська, В. В. Старков та інші. Всесвітньо відома фотографія членів «Союзу». Вона мала таку історію. В грудні 1895 року багатьох членів «Союзу» було заарештовано. Через 14 місяців винесено вирок, підписаний царем — заслати в Сибір під нагляд поліції. Перед засланням поліція дала в'язням три «видавничі» дні. Ось тоді й сфотографувався Володимир Ілліч разом з кількома керівниками «Союзу» на згадку. Серед інших і П. К. Запорожець, один з наймужніших, найактивніших організаторів нелегальних марксистських соціал-демократичних і робітничих гуртків у Росії.

«Я не визнаю себе винним у тому, що належу до товариства, яке називається соціал-демократичним гуртком. Не визнаю себе винним і в тому, що я в робітничих гуртках займався пропагандою протиурядового спрямування».

(З протоколу допиту в поліції 21 грудня 1895 року).

Член «Союзу» Г. М. Кржижановський: «Петро Кузьмович Запорожець зазнавав допитів такого виду, що першим загинув із нашої групи». Бутурська тюрма в Москві. «Пугачовська режиса». Тут царизм згноїв вірного сина українського народу, який разом з Іллічем засвічував нову зорю для трудящих і для цієї мети поклав на алтар свободи народу своє життя. Від зупиняв, хворів, які дала Бутурська, Запорожець помер 33-х літ.

НАША АДРЕСА І ТЕЛЕФОНИ

316030 ГСП, Кіровоград-50, вул. Пуначарського, 30.
Телефони: відповідального секретаря та відділу комсомольського життя — 2-45-33, відділу пропаганди, відділу писем і масової роботи та інших відділів — 2-45-36.

Газета виходить у вівторок, четвер, суботу.

«Молодий комунар», орган Кіровоградського обкому ЛКСМУ, г. Кіровоград.

Друкарня Ім. Г. М. Дмитрова, обласного управління у справах видавництва, поліграфії і книжкової торгівлі, м. Кіровоград, вул. Гліни, 2.